

Η ιστορία του Παραδεισου: η δημιουργία του Αδάμ, το πλασμό της Ευας, το φίδι και η εξορία. Ηρακλείο Κρήτης, έργο του Καστροφύλακα. 18ος αι.

Η γυναίκα στον καθρέφτη του Μύθου:

Η αρχαία ελληνική ποίηση ανατέλει τον 8ο αι. π.Χ. με ένα έργο στο οποίο η κεντρική μορφή είναι μια γυναίκα: η ωραία Ελένη. Βασίλισσα της Σπάρτης. Σύμφωνα με το μύθο, που διηγείται ο Ὅμηρος στην Ιλιάδα και την Οδύσσεια, μια γυναίκα στάθηκε η αφορμή να ξεσπάσει ένας πόλεμος και να οργανωθεί μια εκστρατεία που ξεσήκωσε όλη την Ελλάδα.

Το Ομηρικό έπος ανήκει κατά κύριο λόγο στο χώρο του μύθου και όχι της ιστορίας — εφόσον **ιστορία** θεωρούμε ότι είναι η αντικειμενική παραθεση των γεγονότων, σε καθορισμένα χρονικά και τοπικά πλαίσια, και οι λόγοι που οδήγησαν σ' αυτά. Όταν όμως ο μύθος ταιριάζει με τα γεγονότα, τότε μεταφέρεται στο χώρο της ιστορικής αλήθειας και γίνεται ιστορία, δράση, ζωή. Επομένως δεν παύει να περιέχει μια δυναμική αλήθεια και να αποτελεί ένα ουσιαστικό υπόβαθρο πάνω στο οποίο αναζητούν να τοποθετηθούν τα γεγονότα. Παράλληλα, η εικόνα που μας προσφέρει, καθρέφτιζε το ψυχολογικό, κοινωνικό και γενικά πολιτιστικό υπόβαθρο μιας εποχής. Πισω από την περιγραφή, τη δράση και τους χαρακτήρες του μύθου διαφένονται κανόνες και θεσμοί, αποτέλεσμα μιας μακροχρόνιας κοινωνικής διαδικασίας.

Ο θαυμασμός, η απορία, ο φόβος και το δέος που προκαλούν στον άνθρωπο η ζωή και ο θάνατος, στάθηκαν πάντα σημεία αναζήτησης. Εκεί όμως που ο ανθρώπινος νους δεν μπορεί να πλησιάσει, εισχωρεί η φαντασία και η ποίηση. Οι πρώτοι ελληνικοί μύθοι που περιγράφουν τη δημιουργία του κόσμου, διατυπώνονται τον 8ο αι. π.Χ.

από την προϊστορία στην ιστορία

Εν αρχῃ η Ευρυνομη, η Θεα των παντων, αναδύθηκε γυμνή από το λαός, αλλά δεν έργηκε πιπτε στέρε για να ακουμπητε τα πόδια της, και εγοι διασώρισε τη θαλασσα από τον ουρανό χωρίσντας μοντ πάνω στα καμάτα. Η Ευρυνομη χωρίσει κατα τα νοτια, και ο αρρεν που αναδύντει πω τη φαντάζ και κανουνιο και ωχωριστο, κατη για να αρχοντι υργο δημιουργιας! Η Ευρυνομη απραφηκε, και αδράζ αυτον το βορειο σανρο, τον ετρύψε μεσο στα χειρα της, και ίδου! ο μεγας οφιν, Οφινον. Η Ευρυνομη χορεψε για να ζεσταθει, εζαλλα, ολο και πο εζαλλα, ωποιο ο Οφινον κοριευτηκε απο λαγενα, κουλουριαστηκε γυρω στα θεικα εκενι μελη, και ορχητηκε να ομιζει ραδη της. Τυρα ο βορειος, Ανεμος, ο βορεας, γυνωμοποιο...
Ο πλειστοκο μοβος της δημιουργιας, Απολληνος, Ροδος,

Αργοναυτηκα!

Τι μαρτυρει άραγε αυτη η τοσο ποιητικη προσεγγιση της δημιουργιας; Το οτι ο ανθρωπος του 8ου αι π.Χ. διατυπωνει και αναγνωριζει ότι η αρχη του συμπαντος πρε τη μορφη

μιας γυναικας που ξεπήδησε απο το χασος, ειναι φανερο. Εξαλλου και η αφηρημενη έννοια **χοος** περιχει ολα εκείνα τα χαρακτηριστικα μιας έσεβειας, απύθμενης αγκαλιάς – μιας μητρας που δέχεται καθετι για να το διαμορφωσει και να το αναπτυξει. Το συμπαν – το χασο ειναι τα αρχεγονο θηλυκο στοιχειο. Κα θων η γυναικα και μόνον αυτη περι κλειει τη δημανη να αναπαραγει την αρχη, ο ρόλος της και η θέση της στο θιολογικο γιγνεσθαι, ειναι απο μονη της πρωταρχηκη. Ισχυρη και χωρις καμια αμφισθητη καθοριστικη, αφοι καμια αλλη μορφη δεν μπορει να κανει αυτο που κανει το θηλυκο - η γυναικα.

Ας με ξεχνάμε ότι το ένστικτο της επιθεωσης και της αναπαραγωγης θρησκευτον τον ανθρωπο και προσ διοριζον όλη του τη δραστηριοτητα. Ετοι η ανθρωπηνη αναπαραγωγη που συνδέεται με τη διαιωνιση των ζωων και των θυντων αποκτα θαει δρησκευτηκη σημασια και η μορφη που έχει αυτη τη δυνατότητα –ορα τη μαλιστα – ειναι μια μορφη, ιερή γεματη μυστηριο και απεριόριστη δυναμη. Ειναι η μητερα-γη που τρέ

φει στα απλαχνα της το παιδι και τον καρπο.

Στις πρώτες ανθρώπινες ομάδες η κινωνιες όποια μορφη και αν ειχαν αυτες, απο απογη διασώνησης και ορ γάνωσης, η γυναικα, ειτε το θήλε ειτε όχι, αποτελουσε τον πυρηνα της. Αυτη ειχε το λογο να εκπεμπει το μηνυμα - **ΤΝΥ ΣΥΤΟΛΗ**.

Μπορουμε λοιπον να προσεγγισουμε τη θεση της γυναικας στο απωτερο παρελθον με τις εικονες που μας παρέχει ο μύθος αλλα και με τα αρχαιολογικα δεδομένα που τον ζωντανεύουν.

Η ιστορια του ανθρωπου πάνω στη γη αρχιει εκατομμυρια χρόνια πριν. Η ανθρωπολογια μας πληροφορει ότι στην ανά τους αιωνες εξελιξη του ανθρωπινου ειδους μεσα στη φυση, ο ανθρωπος εφθασε στη μορ φη που έχουμε σήμερα, δηλαδη να έχει την ίδια οματικη διαπλαση και ανάπτυξη των νοητικων του δραστηριοτητων. (*homo sapiens sapiens - εικουρωνι*) πριν 30.000 χρόνια περι που. Για τη διαφθρωση που ειχαν οι ομάδες αυτης της εποχης την Ελ λαδα δεν έχουμε πολλα στοιχεια. Στον ευρωπαικο χωρο ομως που

ερευνήθηκαν και χρονονογήθηκαν οστά, εργαλεία και άλλα κατάλοιπα ζωῆς στην παλαιολιθική εποχή (100.000 - 10.000 π.Χ.) μέσα σε σπήλαια. Λέπομεν να απεικονίζεται η γυναικά και να δεσπόζει παντού η μορφή της με τονισμένα μάλιστα τα χαρακτηριστικά του φύλου της. Αυτό επαληθεύεται την αποψή ότι η κεντρική της θέση που πηγάδει από την αναπαραγώγη επεκτείνεται και στην ασκηση εξουσίας ή καλυτερά λειτουργούν όλα για λαγαρισμό της. Με τα στοιχεία που έχουμε ως τώρα δεν μπορούμε να αποστρέψουμε ότι οι κοινωνίες εκείνες ήταν οργανωμένες μητριαρχικά γιατί δεν έδουμε πώς λειτουργούσαν. Μπορούμε όμως να προσεγγίσουμε τους λογούς για τους οποίους η γυναικά εξέπειται την εξουσία και να αποδώσουμε στην εποχή εκείνη λειτουργία μητριαρχική. Η μητρογραμμή αξιολόγηση των θεάμβων συγγενείας στην οικογένεια σε μεταγενέστερες κοινωνίες, φανερώνει μητριαρχικούς θεόμούς.

Ως το 10.000 π.Χ. περίου, ο ανθρώπος για να εξασφαλίσει την τροφή του, κυνηγούσε και ἔτρων τους ετοιμώς καρπούς που του προσέφερε τη φύση. Η κύρια δραστηριότητά του αφορούσε την προσπάθειά του να θελτιώσει τα μέσα για να επιτύχει κάτι τέτοιο, να μείνει τους κινδύνους που απέλυναν τον ίδιο και την ομάδα του και να αντιμετωπίσει τις διαρκείς μεταβολέμενες καιρικές συνθήκες, που ήταν διαφορετικές από τις σημερινές. Από αποψη επομένων συνθηκών διάσωσής ήταν κυριολεκτικά στο έλεος της φύσης που τον περιέβαλε.

Σύμφωνα με τα γεωλογικά συμπέρασμα, φαίνεται ότι γύρω στα 10.000 π.Χ. οι κλιματολογικές συνθήκες αλλάζουν και επιφέρουν γεωλογικές ανακατατάξεις. Το ψυχρό κλίμα και οι παγιοί που επικρατούν στη διάρκεια της παλαιολιθικής εποχής μεταβάλουν την εικόνα της φύσης. Ο κυνήγος της εποχής εκείνης με τα ποτάμια και τις λίμνες που σχηματίσθηκαν και ερισκει τρομερά εμπόδια στην ανάζητη της τροφής του. Τότε συντελείται σταδιακά μια αλλαγή που εντοπίζεται στις χώρες της Μέσης Ανατολής μεταξύ των ποταμών Τίγρητα, Ευφράτη και Νείλου. Είναι μια επαναστατική αλλαγή με πολιτιστικό αντίκτυπο. Ο ανθρώπος εγκαταλείπει σταδιακά το κυνήγι και την τροφοσαλλογή και αρχίζει να καλλιεργεί τα ευκολοπότιστα χωράφια. Φυτεύει ταν καρπό που κρατάει στο χέρι και φυλάει τα ζώα κοντά του πριν τα φαει. Καθώς ο πορειος της τροφής έχει αλλάξει, προσαρμόζεται και η οργάνωση της ζωής του

στα καινούρια δεδομένα. Τα χωράφια και τα κοπάδια αποτελούν το έσικο παράγοντα της οικονομίας του. Αυτό σημαίνει ότι ο ανθρώπος από όως και πέρα γίνεται παραγώγος και συγχρόνως δημιουργός. Παίρνει στα χέρια του τον ελεγχό της ζωής του και του περιβάλλοντος του. Από όως και πέρα όλες του οι προσπάθειες στρέφονται στην κυριαρχία και την εκτελέσυση της φύσης.

Στην Ελλάδα – αν και ο ανθρώπος ζει εδώ την παλαιολιθική εποχή – τα πρώτα σαφή στοιχεία για τη δραστηριότητά του και την οργάνωση της κοινωνίκης του ομάδας εμφανίζονται γύρω στο 5.000 π.Χ. Οι νεολιθικοί οικισμοί στο Σεάσκαλο και το Διμήνι της Θεσσαλίας μας δίνουν μια αρτία εικόνα της ζωής την εποχή εκείνη. Για το ποιά ήταν η θέση της γυναικάς, στη μικρή κοινότητα του οικισμού, αλλά και του άνδρα την περίοδο αυτή, δεν έχουμε ιδιαίτερα στοιχεία. Αντιτίθεται τα πλούσια ειδώλια που έχουν φέρει στο φως οι ανασκαφές, μαρτυρούν ότι ο ρόλος και η θέση της γυναικάς ως προς το σεξαμό που της απονέμεται και το δέος που περιβάλλει την ικανότητά της για αναπαραγωγή ζωής, δεν έχουν αλλάξει από την παλαιολιθική περίοδο. Η τέχνη απεικονίζει τη γυναικά με όλα εκείνα τα χαρακτηριστικά που προσδιορίζουν τη θηλυκή δύναμη. Σφριγόλη στήθος, τονισμένη κοιλιά, παχύσοι λγύτοι και ισχυροί μηροί πλαισιώνουν το μέρος της μητρας.

Η θρησκεία και η λατρεία αφορούν το πρόσωπο της.

Ωστόσο δεν μπορούμε να αποσιωπήσουμε το γεγονός ότι οι νέες δραστηριότητες της οικονομίας που δημιουργήθηκαν και αναπτυχθήκαν από όως και πέρα, ενισχύουν και ευρύνουν το πεδίο δράσης του άνδρα ανοιγόντας έτσι το δρόμο για την απομάκρυνσή του από τον οικογενειακό πυρήνα.

Ο γεωργός και ο θεοκός δεν κινδυνεύουν πια από τη φύση αν δεν γυρίσουν στο σπίτι τους. Αν και η φυσική έχει ημερέψει η γυναικά με τα παιδιά δεν μπορούν να τον ακολουθήσουν. Η μόνιμη παγκάσταση το **οπίτι** είναι για αυτήν ο κύριος χώρος της δράσης της, η εστία της. **Το απαιτεί η ανάγκη των παιδιών**: Από όως και πέρα στη ληπή την εποχή του χάλκου και αργότερα από τη μινωϊκή Κρήτη και τα νησιά του Αιγαίου, ο άνδρας θα φεύγει από κοντά της, θα απομακρυνθεί για να της φέρει όμως πιών το προϊόντα, την τροφή, τη σοδεία για να ζησει ο πρώτος κοινωνικός πυρήνας, η οικογένεια, και για να μπορεί εκείνη να συνεχίσει το έργο της. Να φέρνει καινούργιες ζωές...

Παράλληλα όμως η γυναικά, συμβάλλοντας στο έργο της παραγωγής αγαθών, θα ασχοληθεί και θα αναπτύξει την οικιακή οικονομία. Ο αργαλειός, η κεραμεική και η κατασκευή στιθόπαιδα που δεν απαιτεί την απομάκρυνση της από το σπίτι, αρχίζουν να λειτουργούν και πολύ γρήγορα παίρνουν τη μορφή βιοτεχνίας. Οι δραστηριότητες καθορίζονται σε αντρικές και γυναικείες ενώ η οικονομία περνά στο στάδιο

Πρωτοκυκλαδικό ειδωλίο. Ιδρυμα Νίκ. Γουλανδρή.

Μινωική γυναικά - θεά. Κρήτη 16ος αι. π.Χ.

ανταλλαγής των προϊόντων. Τα πλοιά που οργώνουν τις θάλασσες μεταφέροντας εμπορεύματα δίνουν τη δυνατότητα στους ανδρες να γνωρίσουν καινούριες εμπειρίες, νέους κόσμους, μακρινά ήλια και έβημα. Αν καταφέρουν να γυρίσουν πίσω έχουν να διηγήθουν θωμαστές ιστορίες. Γίνονται οι πυρήνας του ενδιαφέροντος. Αυτοί τώρα μπορούν να συνδύουν και τα **πολει** στις καινούργιες είδησες και άκουουν, ότι καλό ή κακό έπεισαν. Προφέροντας νέα ερεθίσματα, κουβελάντας γνωστά προϊόντα, γίνονται οι φορείς που οδηγούν τα πραγμάτια γρήγορα πιο πέρα. Διηγούνται πώς ήταν φτιαγμένο και καθοδήγουν πώς θα φτιαχτεί. Η ζωή μοιάζει πιο εύκολη, η πρόσδος αυτελείται γοργά, ο πολιτισμός έχει να παρουσιάσει τα πρώτα του επιτεύγματα.

Η γυναίκα όλα αυτά τα χρόνια - αιώνες, παραμένει κοντά σ' αυτά που υπαγορεύει η οικοκήλη φροντίδα. Η θρησκευτική ζωή, η λατρεία και η φροντίδα των νεκρών είναι χώροι της δίκαιης της δικαιοδοσίας. Το προσωπό της δεν πανει να είναι ιερό. Είναι η μεγάλη Μητέρα - η Γη - δέσποινα της φύσης - η Μεγάλη Θεά. Από αυτήν απορρέουν τα πάντα και ο αυτήν καταλήγουν. Αυτή μοιάζει να είναι θεός;

Οστόσο οι ραγδαία αξένδρομενές τεχνολογίες, κατακτήσεις ανοίγουν καινούριους ορίζοντες. Τα χωριά και οι συνοικισμοί γηρήγορα μετατρέπονται σε αστικά κέντρα. Η εύκολη μετακίνηση είναι απελή, τα γαϊδα και οι περιουσίες πρέπει να διαφυ-

λαχθούν, η ειρηνική διαθίσιση να προστατευθεί. Η ζωή αποκτά κοινούς στάχους, κοινές επιδιώξεις, κοινά συμφέροντα. Ο δημόσιος διεσ πατεί συγκεκριμένες δραστηριότητες, ιεραρχήμενα καθήκοντα. Γιατί τα αναλαμβάνουν οι ανδρες; Η εξουσία που στηρίζεται: Στη δύναμη. Δύναμη τι είναι: Πλήγη ζωής, -η γυναικά από τώρα-, πλούτος, και γυναικά, σωματική έξασηση. Ο ανδρας κάποια στιγμή διειδεύει την εξουσία έχοντας συσσωρεύει τη γνώση, τον πλούτο και τη οματική εξάσκηση που πηγάδουν από τις ποικίλες δραστηριότητες που ανέλθει για χάρη της γυναικά. Ως μπορούσε να πει κανείς ότι ο ανδρός κάποια απόκτησε συνειδήση του εαυτού του και των δυνατοτήτων του, ζώντας αναγκοστικά μακριά από τη γυναικά. Μοιάζει να ενέχερται ποτε ποτέ να λειτουργεί παραλλήλα και για τον εαυτό του. Αντιπαραδέλτει την **επίκτητη** δύναμη του στη φυσική.

Το μπορούσε άραγε ο μύθος για τον Ουρανό και τον Κρόνο που και οι δύο καταρρεύχουν τα παιδιά τους, φεύγοντας μητρικά χασσούς την έξουσίδιο από αυτά, να αυμελίζοισει αυτή την καμπή της αλλαγής. Η μιθολογία μας λέει ότι ο Ουρανός, ο πρώτος **πατέρας** σαν γονιμοποιεί τη Γη - τη γυναίκα του, και κείνη γέννησε, κατάπιε τα παιδιά του. Για να τον εκδικήσει η Μητέρα-Γη πειθεῖ τους γιους της, τους τιτάνες, να εξεγερθούν και με αρρώγη τους τον Κρόνο ευνούχιζουν τον Ουρανό. Η εξουσία περιέρχεται στον Κρόνο αλλά και αυτός κάνει τα ίδια.

Παντρεύεται την αδελφή του η Ρέα και καταπίνει τα παιδιά της ένα-ένα όταν γεννιώνται. Πρώτα την Εστία, τη Δημήτρα και την Ήρα, μετα τον Άδη και τον Ποσειδώνα. Όταν η Ρέα γέννησε τον τρίτο της γιο, τον Δια στην Αρκαδία, τον έδωσε στη Μητέρα-Γη και τον μετέφερε στην Κρήτη, να τον κρύψει στο σπήλαιο της Δίκτης, ενώ η ίδια έγελασε τον Κρόνο δινοντας του να καταπει μια πέτρα τυλιγμένη στα σπάργανα. Αργότερα όταν ο Διας μεγάλωσε, με τη βοήθεια της μάνας του, έδωσε στον πατέρα του να πει ένα δύστον που τον προκάλεσε εμετό και εβγάλε πρώτη την πέτρα και μετά τα παιδιά που είχε καταπει. Ετοι η εξουσία μετατείλεται στο Δια. Τι μπορεί κανείς να διακρίνει πιο πάντα από αυτό το μύθο: Κατ' αρχήν ο Ουρανός, - ο άνδρας τα έδειξε με τη Γη - γυναικά, εξαφανίζοντας το έργο της που είναι και δικό του. Αν και ο Κρόνος έχει την εμπειρία από τον πατέρα του δεν αυματρώνεται και επαναλαμβάνει τα ίδια έχοντας μεγάλη εμπιστοσύνη στη δύναμη του.

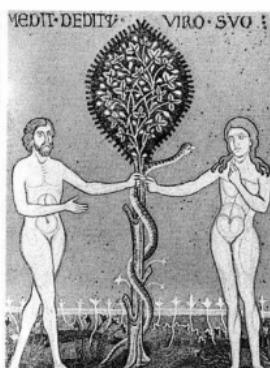
Και στις δύο περιπτώσεις ο άνδρας έδειξε στην κοιλιά του παιδιά, ψευτοεγκυμονεί. Θέλοντας να αποδείξει την απόλυτη δύναμη του αρσενικού, οικειοποιείται γυναικεία χαρακτηριστικά για να συναγνωνείται ότι γυναικά Διεδίκει και αυτός μια θέση στο έργο της δημιουργίας και υπογραμμίζει έτσι τη συμμετοχή του.

Ο Ισοδαίκος μύθος για την δημιουργία του κόσμου σε ποια ιστορική εποχή μπορεί να αναφέρεται: Ο Άδημ και η Εύα στον Παράδειο τι συμβολίζουν: Ποια πάλη και ποιος αγώνας κρύβεται μέσα στον καρπό - στο μήλο: Η Εύα, το αιθέριο πλάσμα, η πηγή του Παραδείου, μεταμορφώνεται σε μια αφρημένη ύπαρξη χωρίς σάρκα και οστά δικά της. Γίνεται το κακό. Από αυτήν τώρα πηγάζουν μόνο συμφορές. Και πώς να συντρίψουν αυτό το κακό πρώσωπο της φύσης, τη μαγευτική εικόνα της ζωής: Την καταπίνουν και την καταρρεύχουν με την ενοχή. Τι εστί γυνή;

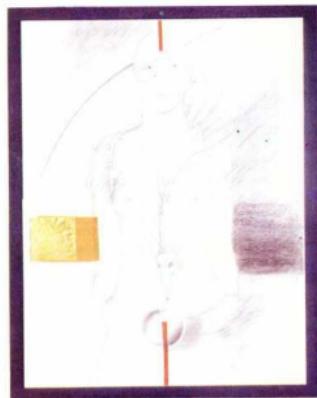
Μήτις την ίδια εποχή ανοίγει και η Πανδύρα το κούτι ποιη της έδωσαν να φυλάξει για να ξεποδήσουν αργότερα όλα τα κακά από μέσα: Δε νομίζω να υπάρχει αλλος μύθος για τη δημιουργία του κόσμου που να συνθίλει τόσο άγρια τη γυναικά. Οι συνέπειες αυτής της ιστορίας είναι και για τον άνδρα καθαριστικές. Στον Ελληνικό χώρο η ζωή κυλάει ειρηνικά ως το 1600 π.Χ. περίπτωση. Οι συγκρούσεις και οι ανακατατάξεις που επιφέρουν διαφορες φυλετικές ομάδες που μετακινούνται δημιουργούν κινδύνους. Ως τώρα η μινωική

Το πλαστικό της Εύας, Αγ. Μάρκος Βενέτιας, 13ος αι.

Άδαμ και Εύα. Μονυράδες 12ος αι.

Ο καρπός της κοιλίας

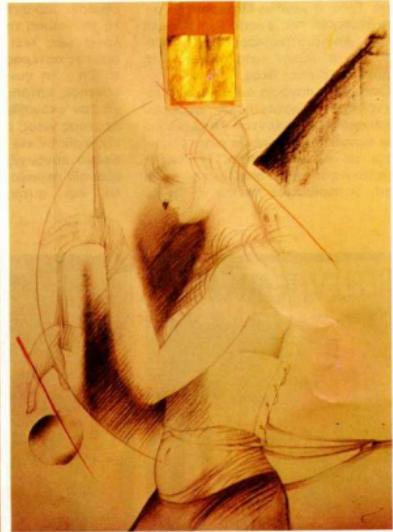

Η γυναικα και το φίδι

Σχέδια της Γαλλίδας ζωγράφου Jocelyne Pache.

Περισκεψη

Ενοχη

Κρήτη κυριαρχούσε στον Αιγαϊακό χώρο ειρηνικά. Στα ανάκτορα απεικονίζονται σε τοιχογραφίες στολιμένες και καλοντυμένες ομορφες

γυναικες. Το ίδιο και στα σπίτια της Θήρας. Τι ρόλο επιαίναν σ αυτά τα κέντρα, που η ρυθμιση της οικονομίας και του εμπορίου φαίνεται στις

είναι στα χέρια των ανδρών, μπορούμε δύσκολα να προεγγιασουμε. Όστοσο η Μινωική θρησκεία και η λατρεία που έχουν λάβει συγκεκρι-

μένο χαρακτήρα, αναφέρεται στο πρόσωπο της γυναικάς. Η θηλυκή θεότητα - η Μεγάλη Μητέρα που απεικονίζεται σε ένα πλήθος παραστασέων, πάνω σε χρυσά δαχτυλίδια, σφραγίδες και ειδώλια έχει πολλές μορφές. Η ακτινοβολία της διατηρείται και στην υπόλοιπη Ελλάδα ως το τέλος της Μυκηναϊκής εποχής. Η θεά παριστάνεται αλλού ως προστατία των ζωών, αλλού στην κορυφή ενός έουνου αναμέσα σε λιοντάρια, αλλού ως θεά των οφεων, των πειραιτηρίων και του ιερού δενδρών. Άλλοτε πάλι ως κουροτρόφος με το παιδί στην αγκαλιά – ενας τύπος που διατηρήσει και στη χριστιανή λατρεία.

Οι παραστάσεις της μεγάλης θεάς, πάνω σε χρυσά δαχτυλίδια που συνδεύεται από μια νεαρή ανδρική μορφή, φωνερώνουν ότι ο άνδρας έχει εισχωρησει στο θρησκευτικό χώρο. Οι μεμονωμένες παραστάσεις της μορφής του αεράνονται. Το στοιχείο που γνωμοποιεί απαιτεί λατρεία. Ιστορία ο ένας απένοντι στον αλλο ομηρούλιον τον ιερό γάμο. Η ένωση της Μεγάλης Θεάς με το νεαρό θεό αναπτέρεται από όμοιο και περά στην ένωση του ανδρά με τη γυναικά. Το νέο σχήμα θα ενθρόνιστε συντόμως στον Ολυμπό.

Στη μυκηναϊκή Ελλάδα η ίαχος του ανδρά είναι το πρότυπο. Το άρμα και τα σπαθιά, οι ασπίδες και τα κοντάρια είναι τα σύμβολα της εξουσίας Χάλκινα και χρυσά, ανθεκτικά και πολυτύπια. Το Ολυμπιακό πανθέο αρχίζει να κτίζεται. Το σύνατομα μερικών ώντων έχουν κιόλας διατυπωθεί σε πινάκιδες της γραμμικής Β. Αν και η γυναικεία θεότητα μοιάζει να αργούσθηκε εξακολούθησε να έχει τα προβάδισμα. Η μια και Μεγάλη Μητέρα - έξα, μεταβάλλεται στα συμβόλα της στην Δημητρά την Ήρα, την Εστία, την Αφροδίτη. Ο δημόσιος έιος έχει αναγκή από επιστροφής ναους και μεγάλα ιερά. Στη Γη, την Ήρα και τη Δημητρά αφιερωνούνται οι πρώτοι ναοί για να εξέλυχθουν αργότερα σε μεγάλα ιερά κέντρα.

Το τέλος του προϊστορικού κασμού αφραγίζει ο Τρωικός πόλεμος που σημειώνεται είναι μια ιστορική αληθεία. Στο ποιμαντικό παρακολουθούμε με κάθε λεπτομέρεια μια ζωή λιγο φανταστική λιγο αληθήν. Ο μόδιος κρυελεί και συγχρόνως προλεγει αληθείες. Η κλασική Αθηνά θα κληρονομήσει την τυχή μας οδηγήσει πέρα από το μυθό.

Οι προσωπικότητες ενσαρκώνουν ηθικές αξίες. Οι θεοί και οι θεές έχουν ανέβει στον Ολυμπο. Προστατεύουν συμβόλευσουν, μαλώνουν και βρισκονται αναμέσα στους ανθρώπους. Η του πρώτου ανδρός αρχή επιβάλλει το νόμο. Η Ήρα Ελένη γίνεται αναμνηστη.

Η εωστερική ανάπτυξη της ελληνικής κοινωνίας μετα τον 8ο αι. π.Χ. συστειρώνεται γύρω από δύο μεγάλα αστικά κέντρα. την Αθήνα και τη Σπάρτη. Η ιστορία με έσον την πολιτική συγκρότηση και την στρατιωτική οργάνωση, μια παρουσιάζει δύο κοινωνίες αντίθετους και πάντα αντιτεωπώντος. Η Σπάρτη χωρίς αναπτυγμένη επεκτατική εξωτερική πολιτική, ασχετίζεται με τις εωστερικές της υποθέσεις, κτίζοντας έναν κορμό απήρυνό με την φροντίδα για το καθηκόν και την αμύνα. Οι νομοθετικές ρυθμίσεις αλλάζουν αργά και πλαισιωνύμων χωρίς να επιβάλλουν μια καθημερινή ειρηνική ζωή. Θεμελιώνεται σε εθιμικές αξίες. Αν και οι πληροφορίες για τη θέση της γυναικείας στη Σπάρτη είναι λιγότερες, φαίνεται ότι η Σπαρτιατίδα είναι μια μορφή καταδιώκεται στη δημόσια ζωή και ο ρόλος της αναγνωρισμένος στα κοινωνικό γνησείδιο. Είναι ελεύθερη και έξω από το σπίτι. Της επιτρέπονται όσα απαγορεύονται στην Αθηναϊα – κτήμα του ανδρά. Είναι μια γυναικα πρωτη αλλά όχι τραγική.

Εντελώς αλλο δρόμο ακολουθεί η αναπτυξή της Αθηναϊας. Ο Θουκυδιδής (Ιστορία A. 169-70) μας πληροφορεί ότι οι Αθηναίοι είναι ενεργητικοί και περιπτειώδεις, και ποτέ δεν αφήνονται να έχουν είρηνη στο μαύρο. ουτε αφήνουν αλλούς να κανούν το ίδιο. Η παρατηρηση αυτή χαρακτηρίζει το περιεχόμενο της Αθηναϊκής πολιτείας που αποτελείται το πρότυπο του ευρωπαϊκού πολιτισμού.

Οι πόλειμοι, ο εκπατρισμός για την κατάκτηση νέων τοπών, οι εσωτερικές διεύθυνσης, η κατανομή του πλούτου, οι σκλαβοί και οι δουλοί, οι πολιτιστικές ρυθμίσεις, οι κοινωνικές εξεγερσίες, η απελή των Περάων και ένα οώρο αλλα γεγονότα που μας περιγράφει η ιστορία, είναι υπόθεση στα έρασκμενα σώματα των ανδρών και στα ανταγωνιστικά μυαλά τους. Ελλήνες εκπατρώνται και χανούνται στις απέραντες εκτάσεις της Ανατολής. Προ τοι: Οι γυναικείς θρησκευόντων. Η φωνή τους γίνεται τραγωδία και οι ιδιες πρώιμες. Γιατί δεν αυτά. Η φιλοσοφία προσπάθει να δωμεῖται τις πρώτες ερμηνείες της. Ο νοος, ο λογος προσεγγίζουν τη δημιουργία. Ο διάς είναι τώρα ο ισχυρός θεός στο Ολυμπιακό πάνθεο. **Μπορει να κανει ο θεός**

πρει και γενναίει την Αθηνά και το Διόνυσο καταστρέφοντας τις μανάδες τους. Ο μυθός επιβάλλει την ανδρική υπεροχή. Δύο έπακτες θεότητες γεννιώνται από τον ανδρά. Η μία αντιπροσωπεύει τη σοφία και η αλήτη την ήδοντη.

Ο Σειρός τώρα με τεχνάσματα και πονηρή ενοχοποιει την Ήρα για το θάνατο της Σεμέλης, αποδίδοντας σε μια πρωταρχική γυναικεία θεότητα οικλρότητα και καταστροφή αντιθέτη με τη γυναικεία της φυσι. Τώρα πα τη ελλειψη σεβασμού σε μια ανυπερασπιτη γυναικεία που την εξαπατούν χωρίς τιμωρία, την αναγκάσουν να επιστρέψεις άλλες δυναμίες.

Ποσό διαφέρει η πραγματικότητα από το μυθό σημερα:

The Woman in the Mirror of Myth

K. Efstratiou

According to the Homeric poems, the Iliad and Odyssey, a woman was the reason for the panhellenic campaign and the Trojan war.

The Homeric epos belongs to the sphere of myth not of history. However, when a myth corresponds to facts it becomes a historic truth. Under this aspect the myth contains a dynamic truth which, if analysed, pictures the psychological, ethical, social and generally the cultural physiognomy of an entire period.

The Greek myths of the eighth century BC start with the creation of the world. The female element, the woman - Chaos, Earth, Rea - plays the important role, since she is the only one who can reproduce the «beginning». Life and death, a phenomenon which still attracts the human thought, spring from and terminate to Earth. Therefore, woman became the nucleus of every activity. Later, however, when the social interrelations changed as a result of the introduction of patriarchy and «creation gained more weight than birth», the role of woman was down-graded, especially as regards her participation and activity in public life.

The European philosophy, based on the Aristotelian principles, on the one hand and the Christian religion, which held Eva responsible for the original sin, on the other, led the contemporary woman to her present struggles for re-definition of her role in modern society.